

Školní preventivní strategie

Zpracováno k 1.9.2018

ZŠ a MŠ Předín

Školní rok 2018/2019

Zpracovala: Ing. Vanda Vyhnálková

Obsah:

1. Současný stav problematiky
2. Personální zajištění prevence
3. Potřebnost projektu
4. Cíle prevence
5. Vymezení cílových skupin
6. Způsob realizace
7. Znalostní kompetence žáků
8. Metody a formy, jakými budou dílčí aktivity řešeny
9. Program proti šikanování
10. Krizový plán pro řešení záškoláctví
11. Krizový plán pro řešení nekázně ve škole
12. Krizový plán pro řešení agrese ve škole
13. Sexuální výchova
14. Závěrečná zpráva
15. Kontakty s dalšími organizacemi

Zpracovala: Ing. Vanda Vyhnálková

Předín, 1. 9. 2018

1. Současný stav problematiky

Škola vytváří tento program jako základní nástroj prevence.

Nárůst různých forem rizikového chování včetně zneužívání návykových látek v populaci mládeže a dětí školního věku se stává celospolečenským problémem. Děti patří k nejohroženější skupině. Proto je důležité zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky, poskytnout žákům co nejvíce informací o drogové problematice (přiměřeně k věku žáků), naslouchat jejich problémům a otevřeně s nimi hovořit i na neformální úrovni. Sekundární prevence má své místo tehdy, když již návyk vznikl, ale před tím, než způsobil větší poškození.

O mnoho důležitější je však výchova dětí rodiči. Škola nepřijímá zodpovědnost za výchovu dětí, ale jen pomáhá v rozvoji dítěte jeho vzděláváním a socializací ve skupině dětí. Dítě, které vyrůstá v nezdravém rodinném prostředí, je náchylnější ke zneužívání návykových látek a obecně patologickému chování více než dítě, jemuž rodinné prostředí uspokojuje všechny potřeby a poskytuje mu pocit bezpečí. Proto je důležité, aby škola a rodina spolupracovali. Jedině tak bude možné zajistit optimální a zdravý vývoj a výchovu dětí.

Zásady efektivní primární prevence

Hlavní aktivity programu

- zavádění výchovy ke zdravému životnímu stylu a oblastí preventivní výchovy do výuky co nejefektivněji (ne jen předávat informace)
- uplatňování různých forem a metod působení na jednotlivce a skupiny dětí, zaměřeného na podporu rozvoje jejich osobnosti a sociálního chování, na získávání sociálních dovedností a dovedností potřebných pro život přiměřené věku dítěte
- vytváření podmínek pro smysluplné využití volného času dětí
- spolupráce s rodiči a s organizacemi, které se zabývají danou problematikou
- průběžné sledování konkrétních podmínek a situace ve škole z hlediska rizik výskytu rizikového chování a uplatňování různých forem a metod umožňujících včasné zachycení ohrožených dětí
- poučení žáků o postupech školy při výskytu návykových látek, výskytu šikany nebo výskytu jiných patologických jevů
- začlenění témat do jednotlivých vyučovacích předmětů
- další vzdělávání metodika prevence, získávání a shromažďování nových informací, právních předpisů a jejich předání žákům a dalším vyučujícím, aktualizace databáze spolupracovníků školy pro oblast patologických jevů, aktualizace školní nástěnky metodika prevence
- vést monitoring patologických jevů (spolupráce s výchovnou poradkyní a třídními učiteli), následné šetření a poskytování poradenských služeb zákonným zástupcům

- vyhledávání patologických problémů a jejich řešení, práce třídních učitelů a připomínky dětí či rodičů; v úvahu jsou brány místní specifika
- umístění schránky důvěry v prostorách školy

Vztah učitel – žák

Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem, atd.. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.

Skupinová práce

Žáci část vyučování spolupracují ve dvojicích, ve skupinách. Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí týmové práce, řešení konfliktu (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu). Žáci se učí vést diskuzi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku.

Projektové vyučování a celoškolní projekty

V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Celoškolní projekt navíc podporuje spolupráci žáků napříč třídami. Žáci se navzájem poznávají a dokáží spolupracovat starší s mladšími. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i nedostacích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporován jeho zájem. Pomáháme žákovi vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu.

Komunikace s rodiči, veřejností

Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace. Rodiče mají také možnost navštívit výuku a tak poznat prostředí školy a lépe chápat potřeby svých dětí ve škole. Pokud rodiče projeví zájem, rádi pro ně zajistíme alespoň jeden seminář nebo besedu s odborníkem. Na jejich dotazy a připomínky budeme zpětně reagovat.

Řešení přestupků

Porušování školního řádu, týkající ho se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy, je klasifikováno jako hrubý přestupek a jsou vyvozeny patřičné sankce. Je sledováno i další rizikové chování - šikana, záškoláctví, vandalismus, brutalita, rasismus atd. Při jejich zjištění jsou navržena cílená opatření.

V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

1. individuální pohovor se žákem
2. jednání s rodiči
3. doporučení kontaktu s odborníky
4. v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě
5. v případě dealerství oznámení Policii ČR

Zveřejnění informací

Informace budou zveřejňovány na nástěnce umístěné v budově školy. Informace obsahují důležitá telefonní čísla a adresy (linky důvěry apod.) a další informace, které se vztahují k tématům zařazeným do tohoto programu, zásady první pomoci při výskytu šikany. Na výběru témat umístěných na nástěnku se mohou žáci sami podílet. Obsah školní preventivní strategie bude zveřejněn na školních webových stránkách.

2. Personální zajištění prevence

Výchovný poradce

Výchovný poradce koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence. Nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech. Zaměřuje se na žáky, kteří jsou ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Učitelé informují výchovného poradce o případech výskytu agresivního chování ve třídě, signálů o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové), náhlém i trvalém neúspěchu v učení, obtížné komunikaci, konfliktu s rodiči, porušování pravidel soužití ve škole žákem, krádežích ve třídách. Výchovný poradce navrhuje opatření, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o možnostech odborné péče a další pomoci (adresář sociálních služeb, linku bezpečí, apod.). Jedná se sociálním odborem. Konzultuje problémy s odbornými pracovišti.

Metodik prevence

Metodik prevence spoluvytváří minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vniklého problému dává podněty k možné nápravě. Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence. Koordinuje předávání informací o problematice rizikového chování ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci minimálního preventivního programu.

Pedagogové

Věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhují opatření. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace.

Ředitel školy.

Sleduje efektivitu prevence rizikového chování. Sleduje problémy v kontextu celé školy. Svolává v případě potřeby komisi za účasti rodičů, pedagogů, pracovníků orgánů péče o dítě, psychologů apod.

3. Potřebnost programu

Primární prevence patologických jevů předpokládá řadu spolupracujících složek. Vedle rodiny, škol a školských zařízení jsou to orgány sociálně právní ochrany dětí, zdravotnická zařízení, poradenské instituce ve školství, duchovní sdružení, policie, zájmové organizace, apod.

Za problémy v oblasti primární prevence u dětí a mládeže jsou považovány:

- nedostatečná ochrana dětí před alkoholem a pasivním kouřením v rodině a na veřejnosti
- prevence pouze ve škole, po skončení vyučování nemožnost postihu, nekontrolovatelnost žáků
- prevence jen ve školách, absence prevence v rodinách
- absence pocitu zodpovědnosti za vlastní zdraví
- vysoká společenská tolerance k legálním drogám
- liberalizace drogové politiky
- mobilní telefony, Internet
- podceňování primární prevence
- neodbornost pedagogů v dané oblasti (absence právního vědomí)
- nedostatečné pravomoci školních metodiků prevence
- nedostatečné využití stávající legislativy

4. Cíle minimální prevence

Základními cíli strategie primární prevence rizikového chování jsou:

- výchova ke zdravému životnímu stylu
- rozvoj a podpora sociálních kompetencí
- zmapování potřeb v oblasti primární prevence

Cílem působení v oblasti prevence rizikového chování je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku

- s posílenou duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům
- schopné dělat samostatná (a pokud možno správná) rozhodnutí
- s přiměřenými sociálně psychologickými dovednostmi
- schopné řešit, případně schopné nalézt pomoc pro řešení problémů
- s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám
- podílející se na tvorbě prostředí a životních podmínek

Primární prevence rizikového chování u dětí zahrnuje především aktivity v oblastech prevence:

- násilí a šikanování
- záškoláctví
- kriminality, delikvence, vandalismu aj. forem násilného chování
- ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže
- xenofobie, rasismu, extremismus, intolerance a antisemitismu, homofobie
- užívání návykových látek (vč. opomíjeného alkoholu a kouření), anabolik, medikamentů a dalších látek
- netolismu (virtuálních drog) a patologického hráčství (gambling)
- diváckého násilí
- komerčního sexuálního zneužívání dětí
- syndromu týraných a zneužívaných dětí
- sekty a sociálně patologická náboženská hnutí
- rizikové chování v dopravě
- poruchy příjmu potravy

5. Vymezení cílových skupin

Strategie je zaměřena na všechny žáky 1. - 9. ročníku základní školy. Vzdělávací aktivity jsou směřovány k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – výchovný poradce, metodik prevence. Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace.

6. Způsob realizace

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu jsou:

- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

Klíčové vyučovací oblasti jsou

- oblast přírodovědná
(např. biologie člověka, biologické účinky drog, chemické aspekty drog atd.)
- oblast zdravého životního stylu
(např. výchova ke zdraví, osobní a duševní hygieně, podmínky správné výživy, volný čas apod.)
- oblast výchovy ke zdraví a k občanství
(postavení rodiny ve společnosti, vedení domácnosti, správná výživa, zdravý vývoj a příprava na život, formy komunikace, zvyšování sociální kompetence dětí a mládeže, atd.)
- oblast sociálně právní
(právní aspekty drog, práva dítěte, význam a cíle reklamy apod.)
- oblast sociální patologie
(postoj společnosti ke zneužívání drog, delikventní chování, kriminalita, xenofobie, šikanování, rasismus apod.)

Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v následujících předmětech:

Výchova ke zdraví

Výchova k občanství

Prvouka

Přírodověda

Vlastivěda

Přírodopis

Chemie

7. Znalostní kompetence žáků

Dle svých schopností:

1. – 2. ročník

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- mají vědomosti jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu
- mají právní povědomí v oblasti rizikového chování

3. – 5. ročník

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- znají zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování aj.), je protiprávní
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

6. – 9. ročník

- žáci znají význam harmonických mezilidských vztahů pro zdravý životní styl a zdraví
- respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám
- znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem
- znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí
- znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy
- umí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- umí vysvětlit své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví
- ví, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci
- znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny
- ví, že zneužívání dítěte je trestné
- umí diskutovat o rizicích zneužívání drog, orientují se v trestně právní problematice návykových látek
- ví, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít
- zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikanování, týrání, sexuální zneužívání apod.) a správně se rozhodují v situacích vlastního nebo cizího ohrožení
- dokáží komunikovat se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra)
- odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médii a umí o nich diskutovat

8. Metody a formy, jakými budou dílčí aktivity řešeny

1. – 5. ročník

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“
- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- osvojování a upevňování základních návyků – hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami
- základy etické a právní výchovy
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- soustředěnost na včasné diagnostikování rizikového chování ve třídních kolektivech
- důraz na spolupráci s rodiči
- široká nabídka volnočasových aktivit
- ekologická výchova
- návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod.; účast v soutěžích výtvarných, sportovních atd. jako v předchozích letech

6. – 9. ročník

Přechod na druhý stupeň základní školy přináší řadu změn a z nich vyplývajících zátěžových situací – změna třídního učitele, střídání vyučujících v jednotlivých předmětech, odchod některých spolužáků (víceletá gymnázia, sportovní třídy apod.) a příchod nových spolužáků, zvýšené nároky na objem a strukturu učiva:

- vzájemné poznávání žáků a učitelů
- vytváření vztahu důvěry mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem
- stanovení pravidel soužití třídní komunity
- formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem, která jim pomůže vyhnout se rizikovému společensky nežádoucímu chování – šikanování, užívání alkoholu a drog, vzniku různých typů závislostí apod.
- začlenění nových žáků do komunity třídy
- zvládání náročných fyzických i duševních situací
- umění vyrovnat se s neúspěchem
- upevňování vztahů v komunitě vrstevníků
- rozvoj schopností přijímat svobodná a odpovědná rozhodnutí
- zvýšení schopnosti odolávat nebezpečím, krizím, stresu, zátěžovým situacím (včetně odmítání alkoholu, drog, nikotinu, nevhodných způsobů chování)
- přehled životních rizik
- společenské vztahy (včetně mediální hygieny, vlivu reklamy apod.)
- modelové situace poskytující návody k řešení problémů (uměním říci „ne“, odpovědnosti za vlastní rozhodnutí, nácvik efektivní komunikace na základě vlastních prožitků, nácvik řešení zátěžových situací)

Konkrétní aktivity podporující primární prevenci:

- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních – vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování
- dovednost volby správné životosprávy - poruchy příjmu potravy – mentální anorexie a bulimie

- přednášky, besedy a pořady věnované sexuální výchově, prevenci AIDS, akce zaměřené na zvyšování právního povědomí, kouření, drogových závislostí, konzumace alkoholu, vandalismu, rasismu, násilí, komerčního sexuálního zneužívání apod. (absolvování vybraných pořadů dle nabídky)
- zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí atd.
- organizování akcí směřujících k oživení klimatu ve škole (projekty, sportovní akce atd.)
- široká nabídka volnočasových aktivit
- účast v soutěžích
- ekologická výchova (návštěva spalovny odpadů, výukové programy, zapojení do soutěží apod.)

Aktivity zaměřené na rodiče a veřejnost

- seznámení rodičů s ŠPS v rámci třídních schůzek
- nabídka konzultačních hodin třídních učitelů, výchovného poradce, školního metodika prevence
- seznámení rodičů s postupem školy v případě problémů žáků s drogami, se šikanou
- seznámení veřejnosti s ŠPS prostřednictvím webových stránek

Ke zjištění aktuálního stavu rizikového chování ve škole jsou využívány dotazníky, připomínky dětí, hodiny předmětů výchovného charakteru. Zjišťování je průběžné, v případě potřeby je přizvána pracovnice PPP nebo pracovník K – centra.

9. Program proti šikanování

Šikanování je mimořádně nebezpečná forma násilí, která ohrožuje základní výchovné a vzdělávací cíle školy. V místech jejího výskytu dochází ke ztrátě pocitu bezpečí žáků, který je nezbytný pro rozvoj osobnosti a efektivní výuku. Na rozdíl od jiných druhů násilí je šikana zvláště zákeřná, protože často zůstává dlouho skrytá. Tak i při relativně malé intenzitě šikany může u jejich obětí docházet k závažným psychickým traumatům s dlouhodobými následky a k postupné deformaci vztahů v kolektivu.

Charakteristika šikanování

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašovat žáka. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo nemohou z nejrůznějších důvodů bránit.

Projevy šikanování

Šikanování má ve svých projevech velice různou podobu. Mezi základní formy šikany patří:

- verbální šikana, přímá a nepřímá - psychická šikana (útoky v podobě slovních nadávek, pomluv, vyhrožování, ponižování, součástí je i kyberšikana, která se děje pomocí ICT technologií – útoky pomocí e-mailů, sms zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod.)
- fyzická šikana, přímá a nepřímá (bití, vydírání, loupeže, krádeže a ničení majetku oběti)
- smíšená šikana, kombinace verbální a fyzické šikany (násilné a manipulativní příkazy apod.)

Prevence šikanování

Základem je podpora pozitivních vzájemných vztahů mezi žáky (a mezi a učiteli). Za tímto účelem:

- podporují solidaritu a toleranci
- podporují vědomí sounáležitosti
- posilují a vytváří podmínky pro zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy
- uplatňují spolupráci mezi dětmi a rozvíjí jejich vzájemný respekt
- rozvíjí jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince

Pedagogičtí pracovníci vnímají vztahy mezi žáky a atmosféru v třídních kolektivech, vedou žáky k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektují individualitu žáka, pomáhají rozvíjet pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka.

Cíl programu

Cílem programu je vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí.

Krizový plán

Krizový plán eliminuje či minimalizuje škody v případě, že k šikanování ve školním prostředí dojde. Existuje rozdíl mezi vyšetřováním počátečních a pokročilých stádiích šikanování.

Příklady nepřímých a přímých znaků šikanování – viz Příloha č. 1

Stádia šikanování – viz Příloha č. 2

Kompetence jednotlivých osob:

- metodik prevence ve spolupráci s třídními učiteli prokazatelně seznámí rodiče o postupu při zjištění šikanování
- ředitel školy zodpovídá za odborné vyšetření záležitosti
- ředitel školy oznámí OSPOD skutečnosti, které ohrožují bezpečí a zdraví žáka, v opakovaných případech tak učiní bez zbytečného odkladu.
- školní metodik prevence spolupracuje s vedením školy, výchovným poradcem, třídním učitelem a dalšími pedagogy při šetření a nápravě šikanování
- metodik prevence spolupracuje také s rodinou oběti i agresora
- metodik prevence, výchovný poradce popř. třídní učitel spolupracuje s dalšími institucemi, pokud to situace vyžaduje (PPP, SVP, s pediatry, psychology psychiatry, zařízeními poskytující odbornou poradenskou a terapeutickou péči, apod. a s Policií ČR)

- všichni dbají na taktní přístup a zachování důvěrnosti informací

Postupy řešení šikanování:

A. Vyšetřování počáteční šikany proběhne následovně:

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili.
2. Nalezení vhodných svědků.
3. Individuální, případně konfrontační rozhovor s obětí/oběťmi (nikoli však konfrontace obětí a agresorů).
4. Zajištění ochrany obětem.
5. Rozhovor s agresory, zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi, případně konfrontace mezi nimi.
6. Sdělení situace rodičům.
7. Následná práce s třídním kolektivem.

B. Pokročilá šikana s neobvyklou formou (výbuch skupinového násilí, tzv. třídní lynčování) proběhne následovně:

1. Překonání šoku a bezprostřední záchrana oběti.
2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování dané situace.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
4. Pokračující pomoc a podpora oběti.
5. Nahlášení policii.
6. Vlastní vyšetřování.
7. Sdělení situace rodičům.
8. Následná (dlouhodobá) spolupráce s dalšími institucemi a orgány (PPP, SVP, OSPOD, Policie ČR) – pomoc oběti i agresorovi

Výchovná opatření...

A. ...pro potrestání agresorů:

- napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele školy, podmíněné vyloučení
- snížení známky z chování
- v mimořádných situacích využití dalších opatření (doporučení rodičům k dobrovolnému umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, dobrovolný diagnostický pobyt v diagnostickém ústavu, podání návrhu OSPOD k zahájení práce s rodinou či další opatření)

B. ...pro nápravu situace ve skupině:

- práce s celým kolektivem
- vypořádání se s traumaty „mlčící většiny“

10. Krizový plán pro řešení záškoláctví

- Přesná evidence absencí (zajišťují třídní učitelé)
- Důsledná kontrola omluvenek v žákovské knížce (zajišťují třídní učitelé)
- Komunikace s rodiči
- Při podezřelých absencích požadována omluvenka od lékaře
- Jednání výchovné komise za účasti třídního učitele, výchovného poradce, metodika prevence, ředitele, zákonného zástupce, žáka
- Udělení snížené známky z chování za neomluvené absence
- Oznámení na OSPOD

11. Krizový plán pro řešení nekázně a překračování školních pravidel

- Pohovor žák – učitel
- Oznámení rodičům (telefonicky, osobně)
- Opatření k posílení kázně (napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy)
- Snížená známka z chování
- V případě závažné nakázně, kterou škola nedokáže svými prostředky zvládnout, přivolání Policie ČR
- Oznámení na OSPOD

12. Krizový plán pro řešení agrese ve škole

- Průběžné sledování chování žáků
- Okamžité řešení jakýchkoli náznaků agresivního chování
-
- Oddělení agresora od oběti
- Pohovor s agresorem
- Pohovor s obětí
- Vyslechnutí svědků
- Pohovor s rodiči agresora
- Pohovor s rodiči oběti
- Jednání výchovné komise (třídní učitel, výchovný poradce, metodik prevence, ředitel, rodiče, žák)

13. Sexuální výchova

Zdraví je základním předpokladem pro aktivní a spokojený život. Stává se, společně s jeho ochranou a podporou, jednou ze základních priorit vzdělávání ve školách. Do komplexního pojetí ochrany a podpory zdraví neoddělitelně patří i sexuální výchova. Na sexuální výchovu nelze nahlížet pouze z hlediska biologického, ale také z hlediska sociálního a psychologického, přičemž všechna hlediska by měla být v rovnováze. V souladu s vývojovými předpoklady žáků a jejich poznávacími možnostmi směřuje výuka v oblasti sexuální výchovy k tomu, aby si žáci osvojili a kultivovali odpovědné chování, rozhodování a komunikaci v situacích souvisejících s reprodukčním zdravím, partnerskými vztahy, rodinným životem a rodičovstvím a aby jejich vstup do dospělosti byl provázen odpovědným přístupem ke zdraví a založení rodiny. Sexuální výchova představuje dlouhodobé, záměrné, cílevědomé a systematické působení na žáka, které ovlivňuje formování jeho osobnosti v otázkách rodiny a lidské sexuality. Vzhledem k důležitosti je téma sexuální výchovy zařazeno také do Školní preventivní strategie naší školy. V rámci prevence rizikového chování se v dané oblasti zaměřujeme na prevenci sexuálního zneužívání, prevenci rizikového sexuálního chování, prevenci HIV/AIDS, prevenci prostituce a prevenci obchodu s lidmi. Věnujeme pozornost také nebezpečí, které dětem hrozí při užívání internetu, zejména při komunikaci přes tzv. „sociální sítě“ jako např. Spolužáci.cz, Lidé.cz, Seznamka.cz, Líbím se ti.cz., Facebook.com, Myspace.com, Hi5.com a komunikační aplikace Chat, Weblogy, ICQ nebo Skype. Žáci jsou systematicky seznamováni s pravidly bezpečného užívání internetu.

Sexuální výchova je na naší škole realizována:

- v rámci vyučovacích předmětů (prvouka, přírodověda, přírodopis, výchova ke zdraví, informatika)
- besedy, výchovné programy

Některé kontakty a odkazy

Obecné stránky a informace	
Metodický portál RVP	www.rvp.cz
Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu	www.planovanirodiny.cz
Semináře k sexuální výchově u žáků se SVP	http://www.planovanirodiny.cz/view.php?cisloclanku=2009112703
Státní zdravotní ústav	www.szu.cz
Linka bezpečí	www.linkabezpeci.cz tel. 116 111
Projekt sexuálně.cz	www.sexualne.cz
Sexuální výchova	http://www.vychovakezdravi.cz/clanky/sexualni-vychova.html
HIV/AIDS a pohlavně přenosné nemoci:	
Česká společnost AIDS pomoc	www.aids-pomoc.cz
Národní program boje proti AIDS v ČR	www.aids-hiv.cz
Telefonické linky k HIV AIDS	- Linka AIDS pomoci – 800 800 980 (nonstop) - Help line AIDS – 800 144 444 (po-pá 13-18h)
Obchod s lidmi	
La Strada, o.s.	www.strada.cz
Bezpečný internet	
Saferinternet, Národní centrum bezpečnějšího internetu	www.saferinternet.cz
Film Seznam se bezpečně	www.seznamsebezpecne.cz
Nadace Naše dítě	http://www.nasedite.cz
UNICEF	http://www.unicef.cz
Prevence	
Prevcentrum	www.prevcentrum.cz

14. Závěrečná zpráva

Vyhodnocení programu bude provedeno v červnu 2019, s výsledkem bude seznámeno vedení školy, ostatní pedagogičtí pracovníci a rodiče žáků.

15. Kontakty s jinými organizacemi

Oblast školství

	Adresa	Telefon	e-mail
pedagogicko - psychologická poradna	PhDr. Jana Matějková Vltavínská	568 848 815	
koordinátorka primární prevence	Mgr. Markéta Machová Oblastní charita Třebíč	608 609 466	prevence@trebic.charita.cz

Oblast sociálních věcí

	Adresa	Telefon	e-mail
sociální odbor	Městský úřad Karlovo náměstí 104/55 Třebíč	568 805 260	

Policie ČR, Městská policie

	Adresa	Telefon	e-mail
Obvodní oddělení Policie ČR	Policie Okříšky Police Třebíč	568 870 133 974 277 111 (spojovatelka)	

Toxikologie

	Adresa	Telefon	e-mail
Toxikologie		724 919 293	

Linka Bezpečí dětí a mládeže 800 155 555

